

longè, & levaverunt vocem suam dicentes: Iesu praeceptor miserere nobis: & quamvis ad salutem obtinendam Christus eos mandasset ad sacerdotes, tamen in medio itineris à lepra sanantur...

Ingens gratitudo majora obsequia praestat post beneficium quam antea.

18.

Matth. 9.

Matth. 15.

Matth. 17.

91.

D. Ambros.

3. Reg. 19.

Reg. 18.

3. Reg. 17.

Ad benefici-

cium obtem-

perant postea

requirunt ad

mortem.

n. Chrysof.

des veluti pluviae donum ab eo impetraret, quia potiti gratis; insurgunt postulantes eum ad mortem: Iezabel autem ipsum post beneficium persequatur ad mortem inde magnus Elias timet, nihil enim horribilius, quam hodie ad mortem peti ab illo, cui heri, ac recenter beneficium contulisti.

QUESTIO IV.

Quare tam vehementer nequitia illorum novem, qui non venerunt ad gratificandum sanctitatis beneficium exprobratur?

Cum rediret Samaritanus referens gratiam pro sanitate accepta, ait Christus D. Nonne decem mundati sunt, & novem ubi sunt? Tanquam exprobrans eis, quod auctorem suae sanitatis non recognoscunt: sic saepe Deus ingratis ad majorem ignominiam, & confusionem sollet beneficia exprobrare. Osee 3. n. 8. Ego dedi ei frumentum, vinum, & oleum, argentum multiplicavi ei, & aurum quae fecerunt Baal: Isai. 1. n. 2. Filios enutrivit & exalavit: ipsi autem spreverunt me: Deut. 32. n. 9. Haecine reddis Domino popule stulte, & insipiens? Nunquid ipse est Pater tuus, qui possedit te, & fecit, & creavit te. Cum eos dicit ingratos, ait: Popule stultie, & insipiens. Quia omnis ingratus stultus & insipiens est.

Ait Christus D. in praesenti: Nonne decem mundati sunt; & novem ubi sunt; Non est inventus, qui rediret, & daret gloriam Deo, nisi hic alienigena: Maxime ponderandus modus loquendi Christi d. Veluti ignorans interrogat: Ubi sunt novem? qui pariter mundati sunt: Christus D. (cum apprimè omnia sunt nuda & aperta oculis ejus) interrogat tamen ubi sunt? Pulchre Anselm. Laud. in Glossa Interlin. sic ait; Et novem ubi sunt? Et ait, Sic habet ingratos, quasi ignovos, ubi sunt: inquit Dominus. Sic ingratitude de tanto beneficio accepto totaliter evacuavit, ac exinanivit omnem humanam conditionem, ac creaturam, ut Deus omnia sciens, interroget ubi sunt quasi nullibi existant, sic per ingratitude omnem cognitionem indigni facti sunt.

Dicitur Sapient. 16. n. 19. Ingrati enim spes, tanquam hybernalis glacies tabesceat, & disperiet tanquam aqua super vacua. Vbi Lyranus: Ingrati enim: ait, id est ejus qui beneficium non agnosceat, spes tanquam hybernalis glacies tabesceat, id est, totaliter peribit: Nam hybernalis glacies citò liquefit, & dissolvitur, & ita ipsa glacies omnino perit, & non existit, ac si nunquam fuisset: Ita ingratus non durat nec perseverat, sed citò transit, ac disperiet, a nunquam fuisset, & citò ingratus comparatur cum rigida glacie, quia ingratitude nati ex defectu amoris ac amicitiae.

Secundò, Tertull. de Patientia, cap. 3. Non illi quidem civitati quae eum recipere noluerat, ingratus est, cum etiam discipuli eam contumeliosè oppido caelestes ignes representari voluerunt: ingratos curavit, in finitioribus cessit? Vt Magus Africanus exaggerat summam Christi patientiam, tanquam magnum illius elogium

elogium proponit: Quod curavit ingratos: Ac si in tanta patientia iudicium, quod omnes limites humanos transcendit. Cum populus Iherosolimiticus venisset in mara, & aquae penuria laborasset, & quamvis ibi essent multae aquae amarae, & improprietates: Murmuravit populus contra Moysen, dicens: Quid bibemus: A. ille clamavit ad Dominum, qui ostendit ei lignum: Quod cum misisset in aquas in dulcedinem versa sunt: Exod. 15. n. 24. Et cur hoc munus ad aquarum dulcedinem, non committitur Virgæ Moysis, quæ tot & tanta miracula est operata, & aqua maris rubri divisit, sed ad dulcedinem illam peperantiam, novum lignum à deo praeparatur: Rationem indicat facit Textus dum ait: Murmuravit populus contra Moysen: Quod ut notat Caietan; Perversissima rationis ingratitude erat: Cum per illius manus tot divina beneficia populus esset expertus, quæ ille contemnens, etiam Deum contemnebat, cum ergo populus esset ingratus deo & Moysi, dare refugium praesenti necessitati, non virgæ Moysi? sed deus per seipsum providet, quia benefacere ingratis, non hominis, sed solius Dei est: Non poterat Virga Moysis hoc prestare, sed sola Dei manus, cum contra Moysen populus murmurans extitisset ingratus.

Erod. 15.

Benefacere ingratis solius Dei.

Caietan.

24.

Tertio ait Christus: Non est inventus, qui rediret, & daret gloriam Deo, nisi hic alienigena: Tanquam Christus laudans, & gratificans hominis gratitudinem, recognoscens suum benefactorem? quod est valde pretiosum & gratum.

Cum Christus esset in domo Pharisæi: Attulit alabastrum unguenti; stans secus pedes... Luc. 7. quem ungebat: Luc. 7. n. 37. At in Bethania, cum venisset in domum Marthæ, & Mariæ Joann. 12. scribit Joannes 12. n. 1. Iesus ergo ante sex dies venit Bethaniam, ubi Lazarus fuerat mortuus quem suscitavit, fecerunt enim cenam ibi, Martha ministrabat; Lazarus vero unus erat ex discipulis cum eo. Maria ergo accepit libram unguenti Nardi pistici pretiosi & unxit pedes Iesu: Rectè & ingeniosè notat Origenes homil. 35. in Matth. quod apud Lucam non dicitur unguentum pretiosum fuisse? ut modo apud Bethaniam. Cur ergo in praesenti maxime explicatur valor, ac excellentia unguenti multum elaborati, ac supremi valoris, Perbelle Euthymius: Sorores vero ei cenam paraverunt, tanquam Magistro & benefactori summo, ac plusquam humano. In domo Pharisæi quaerebat Magdalena suorum peccatorum remissionem, lachrymis rigans pedes, tamen tunc non dicitur unguentum pretiosum, ordinabatur illud obsequium ad impetrandam remissionis gratiam; at vero modò totus ille apparatus deferretur Christo benefactori suo, qui ei impendit indulgentiam suorum criminum, & fratrem Lazarum mortuum revocavit in vitam, & inde ei consecratur omnium pretiosissima unguenti, benefactori summo, ac plusquam humano: Et inde ex gravitudine in majore valore omnia appendantur.

Gratus animus valde pretiosus in munere Origen.

Euthym.

CAPUT XVIII.

DEBEAT autem & parabolam ad illos, quoniam oportet semper orare, & non deficere. dicens: Iudex quidam erat in quadam civitate, qui Deum non timebat, & hominem non reverebatur. Vidua autem quaedam erat in civitate illa, & veniebat ad eum dicens Vindica me de adversario meo. Et volebat per multum tempus. Post hæc autem dixit intra se, & si Deum non timeo, nec hominem revereor: 5. Tamen quia molesta est mihi hæc vidua, vindicabo illam, nec in novissimo veniens fugillet me. 6. Ait autem Dominus, Audite quid iudex iniquitatis dicit. 7. Deus, autem non faciet vindictam electorum suorum clamantium ad se die ac nocte, & patientiam habebit in illis; 8. dico vobis quia cito faciet vindictam illorum. Veruntamen filius hominis veniens, puras inveniet fidem in terra. 9. dixit autem & ad quosdam qui in se confidebant tanquam iusti, & aspernebantur ceteros, parabolam istam dicens. 10. duo homines ascenderunt in templum ut orarent, unus Pharisæus, & alter Publicanus. 11. Pharisæus stans, hæc apud se orabat, deus gratias ago tibi, quia non sum sicut ceteri hominum raptores, iniusti, adulteri velut etiam hic Publicanus. 12. Ieiuno bis in sabbatho, decimas decimanum, quæ possi leo. 13. Et Publicanus. 12. Ieiuno bis in sabbatho: decimas decimanum, sed percussus erat pectus suam dicens deus propitius esto mihi peccatori. 14. dico vobis, descendit hic iustificatus in domum suam ab illo. Quia omnis qui se exalat humiliabitur, & qui se humiliat, exaltabitur. 15. Afferebant autem ad illum & infantes, ut eos tangeret. Quod cum viderent discipuli increpabant illos. 16. Iesus autem convocans illos dixit: Sinite pueros venire ad me, & nolite vetare eos: talis enim est regnum Dei. 17. Amen dico vobis, quicumque non acceperit regnum Dei non intrabit in illud. 18. Et interrogavit eum quidam princeps dicens, Magister bone quid faciens vitam æternam possidebo? dixit autem ei Iesus Quid me dicis bonum meo bonus nisi solus deus. 20. Mandata nosti? Non occides, non

Sylveira in Evang. Tom. VI.

Sf 2 machaberiè

machaberis, non furum facies, non falsum testimonium dices: Honora patrem tuum, & matrem, 21. Qui ait; Hæc omnia custodivi à juventute mea. 22. Quo audito, Iesus ait ei, adhuc unum tibi deest: omnia quæcumque habes vende, & da pauperibus, & habebis thesaurum in cælo: & veni sequere me. 23. His ille auditis, contristatus est: quia dives erat valde. 24. Videns autem Iesus illum tristem factum, dixit: Quàm difficile, qui pecunias habent, in regnum Dei intrabunt. 25. Facilius est enim camelum per foramen acus transire, quàm divitem intrare in regnum Dei. 26. Et dixerunt, qui audiebant, & quis potest salvus fieri? 27. Ait illis, quæ impossibilia sunt apud homines, possibilia sunt apud Deum. 28. Ait autem Petrus, Ecce nos dimisimus omnia, & secuti sumus te. 29. Qui dixit eis: Amen dico vobis, nemo est qui reliquit domum, aut parentes, aut fratres, aut uxorem, aut filios propter regnum Dei. 30. Et non recipiat multo plura in hoc tempore, & in sæculo venturo vitam æternam. 31. Assumpsit autem Iesu duodecim, & ait illis: Ecce ascendimus Ierolimam, & consummabuntur omnia quæ scripta sunt per Prophetas de filio hominis. 32. Tradetur enim gentibus, & illudetur & flagellabitur, & conspuetur: 33. Et postquam flagellaverint, occident eum, & tertia die resurget. 34. Et ipsi nihil horum intellexerunt, erat verbum istud absconditum ab eis: & non in intelligebant quæ dicebantur: 35. factum est autem: cum appropinquaret Jericho, cæcus quidam sedebat secus viam mendicans. 36. Et cum audiret turbam prætereuntem, interrogabat quid hoc esset? 37. Dixerunt autem ei quod Iesus Nazarenus transiret. 38. Et clamavit dicens: Jesu Fili David miserere mei. 39. Et qui præbant, increpabant eum ut taceret. Ipse verò multò magis clamabat: Fili David miserere mei. 40. Stans autem Iesus, iussit illum adduci ad se: & cum appropinquasset, interrogavit illum, 41. dicens, quid tibi vis faciam? At ille dixit, Domine, ut videam. 42. Et Iesus dixit illi: Respice, fides tua te salvum fecit, 43. Et confestim vidit, & sequebatur illum magnificans Deum. Et omnis plebs ut vidit, dedit laudem Deo.

ARGUMENTUM

cum Remissionibus.

Primò, Vers. 1. Proponit parabolam viduæ sua importunitate extorquentis iusticiam ab iniquo iudice; quod hic est explicandum.

Secundò, Vers. 9. Proponitur parabola publicani penitentis, qui præ superbo Pharisæo iustificatur, inde docet superbos humiliari, humiles exaltari explicavi tom. 4. cap. 30.

Tertio, Vers. 15. Convocat infantes ad se & benedixit eis; de quo dixi supra Matthæi, 19.

Quarto, Vers. 18. Servanti mandata ad vitam æternam suadet consilia, ut vendat quæ habet, & det pauperibus. De quo egi tom. 4. cap. 52.

Quinto, Vers. 28. Petro relinquenti omnia promittit multa bona in hoc sæculo, ac futuro. de quo dixi to. 4. c. 33. & supra Matth. 19.

Sextò, Vers. 31. Prædicat sibi instantem passionem, mortem, & resurrectionem quod explicavi tom. 4. cap. 37. & de quo egi etiam supra Matth. 20.

Septimò, Vers. 35. Iuxta Jericho cæcum illuminat, quod explicavi tom. 4. cap. 28.

Iudex iniquus.

Luc. 18. n. 1. Dicebat autem parabolam ad illos, quoniam oportet semper orare, & non deficere.

Num. 2. dicens: Iudex quidam erat in quadam civitate, qui Deum non timebat, & hominem non reverebatur.

Num. 3. Vidua quædam erat in civitate illa, & veniebat ad eum, dicens: Vindica me de adversario meo.

VERSIONES.

Syriacus, n. 1. In omni tempore orent, & non eis tædio.

Arabicus. Et non teperent.

Pagnini Et non defatigari.

Persicus.

Persicus. Et non pigrescerent.

Syriacus, n. 2. Et ab hominibus non se abscondent.

Persicus. Qui à Deo non timebat, nec ab homine pudorem habebat.

Syriacus, n. 3. Vindica me à Domino litis meæ.

Arabicus. Ab eo, qui me oppreffit.

Æthiopic. Vindica me ab adversario meo.

Persicus. Oro ut jus meum capias.

EXPOSITIO I.

Dicebat autem parabolam ad illos: in fine superioris capituli locutus fuerat Christus D. de futuris persecutionibus, de repentino adventu ad iudicium, ne eos incautos apprehendat: ad hæc omnia assignat Christus efficacæ remedium esse orationem: Oratione enim omnia impetrare possumus, omne malum evitare.

Oportet semper orare, & non deficere. Sic & Paulus ait 1. Thessal. 5. n. 17. *Sine intermissione orate.* Quod non est intelligendum rigoroſe pro omni instanti, & momento, sed ut rectè explicant D. Anselmus, Carthusian. Haymon. Albertus Magnus; & ut ait Euthym. *Oportet semper orare die, ac nocte congruis, & ordinatis temporibus:* hoc est assidue, perseveranter, instantèr, moralitèr, quantum præ aliis negotiis permittitur: Nam Paulus scribit 2. Thessal. 2. num. 10. *Qui non vult operari, non manducet:* & Act. 10. n. 2. dicitur, quod Cornel. Cent. Vir. Religiosus, *deprecans Deum semper:* & David dicebat: *Meditabor in iustificationibus tuis semper.* Et tamen isti comedebant, dormiebant, & David negotiis Regni attendebat, & Centurio ordinationi, ac dispositioni suorum militum. Oportet ergo semper orare, hoc est, assidue, frequenter, & sæpe: sic & dicimus, bonus scholasticus semper studet, hoc est, frequenter, & assidue; Alièr etiam Beda, Strab. D. Bonav. Albertus Magna ut nullum opus nostrum faciamus nisi saltem præmissa oratione ordinando, ad dirigendum ipsum opus ad Dei gloriam & honorem. Hinc ait Beda, *Semper orat qui semper secundum Deum operatur:* & Glossa, *semper orat, qui semper bene agit.*

Et subdit Christus: *Et non deficere:* seu ut legit Pagninus: *Non defatigari:* Persic. *Non pigrescere:* Syriac. *Non tædio esse:* quamvis una, vel altera oratione, ac multiplici non obineamus non proinde debemus deficere, ac defatigari, sed semper instandum, ad quod tendit præsens parabola de Vidua: Deinde ut proficiamus in omni opere bono semper est orandum: humana virtus lesit, & languet, nisi aliunde reficiatur: Unde elegantissimè dixit D. Gregor. Nazianz. *Æ. 17. Quem enim usum cibis corpori affert, eundem animæ præstat oratio.* Sic enim cibus præbet corpori alimentum, quo omnes ejus facultates, ac potentie vires accipiunt ne deficiant: At similiter oratio cibus est animæ, quæ omnes ejus virtutes alimoniam, ac calorem devotionis accipiunt, qua nutritur in Evang. Tom. VI.

triantur, ne reficiant, sed augeantur ut perseverent.

Iudex quidem erat in quadam civitate: Magnum argumentum à minori ad majus proponit Christus D. ad probandum efficaciam orationis, ut notat D. Augustinus serm. 36. de Verbis Domini secundum Lucam: Si enim Iudex ille cum esset iniquus ob importunas preces viduæ concessit ejus petitioni; quanto magis Deus cum sit essentialitèr bonus; & misericors annuet nostris postulationibus: sic & ipse Dominus dixit supra Luc. 11. n. 13. *Si vos cum sitis mali, nostis bona dare filiis vestris: quanto magis Pater vester de cælo dabit spiritum bonum petentibus se.* Et majorem vim argumento adhibens, subdit Christus; *Qui Deum non timebat, & hominem non reverebatur.* Nam ut observat Theoph. Impij homines cum Deum non videant illius metu non moventur: At cum homines videant illorum oculorum aspectum, maximè formidant: At omnium impudentissimus est, qui Deum non timet, & hominem contemnens non reveretur, ut erat hic impius Iudex, de quo ait D. Chrysost. l. 2. de orando Deo: *Pudorem omnem ex oculis abjecerat, & Dei timorem ex anima expulerat: Itaque nullo frano, aut timoris, aut pudoris in officio continebatur.*

Vidua autem quædam erat in civitate illa. Vidua exemplum proposuit, quia hæc maxime solet esse deserta, & deinde multis injuriis exposita & maxime apud iudicem iniquum, qui sine timore Dei, ac hominum reverentia vivebat, quia si Deum timeret ad preces viduæ attenderet; & si homines revereret, ut apud eos iustus haberetur, causam viduæ susciperet

Vindica me ab adversario meo: Non postulabat vindictam, sed justiciam. Syriac. habet: *Vindica me à Domino litis meæ,* quia cum esset potens erat Dominus litis, ut eam verteret quocumque vellet: & inde Arab. legit. *Ab eo qui me oppremit:* Per vim, ac potentiam suam. Persic. *Oro causam meam suscipias:* Ut mihi justiciam facias cum litigatore meo; sive Vidua intulisset causam contra illum, sive illum contra viduam.

QUÆSTIO I.

Quare ad exprimendum hominem pessimum, & iniquum nullus alius introducitur nisi iudex quidam?

Iudex erat, qui nec Deum timebat, nec homines reverebatur: Ecce introducendus erat homo ab omni timore, ac ratione iusticiæ alienissimus; & maxime sequestratus, & ad hoc proponitur homo iudex: Car, non magis proponitur publicanus, latro, homicida, aut quidam inhumanus homo; Car his omnis iudex in exemplum proponitur: De nullo hominum affectu tantum præsumitur, quod Dei timor ac reverentia in contemptu habeatur, ut de illis, qui mundiali potestate, ac regiminis fastu eminent; ideo de eis ait Iob. 22. num. 17. *Qui dicebant Deo: Recede à nobis, & quasi nihil posses facere omnipotens, estimabant eum:* Sic

S f 3 enim